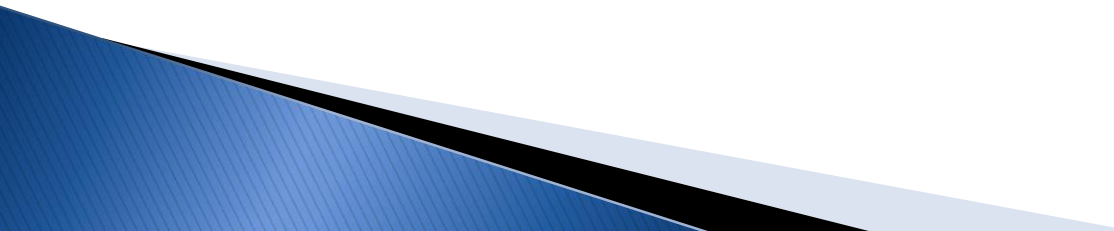

CZYTANIE W SIECI

Jak zainteresować pokolenie (net) generacji książką

Olga Topolewska
CEN Białystok
2016

Trzy wątki ...

- ▶ Obszary zmian i portret współczesnego czytelnika
 - ▶ Możliwości funkcjonowania czytelniczego w sieci
 - ▶ Narzędzia internetowe w pracy nauczyciela promującego czytelnictwo
-

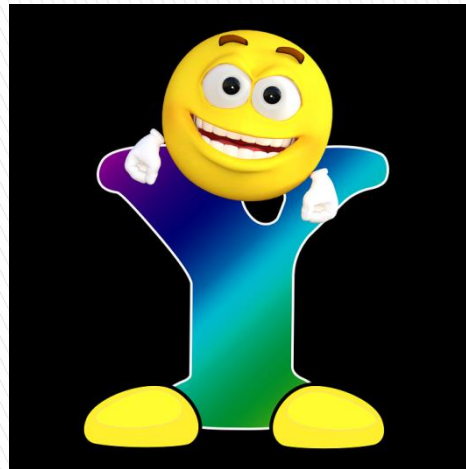
Obszary zmian i portret współczesnego czytelnika

My

- ▶ Cyfrowi imigranci
- ▶ Pokolenie analogowe
- ▶ Pokolenie X

Oni

- ▶ Born digital
- ▶ Cyfrowi tubylcy
- ▶ Pokolenie netgeneracji
- ▶ Dzieci sieci
- ▶ Pokolenie Y

Jacy są współcześni czytelnicy ?

Obszary zmian

- kryzys autorytetów
- kultura milczenia
- globalny rynek
- kultura masowa
- system oświaty

Czytelnik oporny

Czytelnik defensywny

nie – czytanie czyli przeglądanie tekstów, korzystanie z informacji wstępnych, indeksów, streszczeń, omówień

Pokolenie netgeneracji czyli ... nowy czytelnik

- ▶ osoby urodzone **po 1977 r.**
- ▶ surfuje po Internecie, słucha, ogląda, czyta, chociaż **niekoniecznie książki**
- ▶ dorastające z myszką od komputera w jednej i pilotem w drugiej dłoni
- ▶ bardzo sprawnie poruszają się we wszystkich typach **komunikatów medialnych**
- ▶ potrafią przekodować przekaz jednych mediów na inne
- ▶ sprawnie regulują przepływem informacji

Net Generacja, nowe pokolenie epoki wirtualnego świata

Pokolenie Y

1. Wolność – *wybór w każdej dziedzinie*
2. Dopasowywanie do swoich potrzeb – *personalizacja*
3. Baczna obserwacja – *ufaj, ale zawsze sprawdzaj*
4. Wiarygodność
5. Współpraca
6. Rozrywka
7. Szybkie tempo
8. Innowacyjność

My, Dzieci Sieci

- ▶ Manifest [Piotra Czerskiego](#)
- ▶ Dzieci [pogubione w sieci](#)
- ▶ My, [dzieci analogu](#)

Internet sprzymierzeńcem

... o ile zostanie wykorzystany w sposób przemyślany i zorganizowany

nie wymagane jest szukanie **nowatorskich rozwiązań edukacyjnych**, a jedynie **wykorzystanie istniejących**, poprzez dopasowanie ich do odpowiedniego poziomu !

Agata Poręba, Cyfrowe narzędzia promocji czytelnictwa lektur obowiązkowych w gimnazjum, W: Media a czytelnicy. Studia o popularyzacji czytelnictwa i uczestnictwie kulturowym młodego pokolenia. Red. nauk. M. Antczak, A. Brzuska - Kępa, A. Walczak - Niewiadomska, Łódź 2013, s.111

Internauci a czytanie

Internauci

- ▶ korzystają **częściej z bibliotek**
- ▶ ponad trzykrotnie rzadziej **rezygnują z zakupu prasy**
- ▶ **czytają więcej** od nie internautów: średnio w ciągu roku – 8 książek, 55% deklaruje także częstsze zakupy w księgarniach

(Czytelnictwo i dostęp do kultury książki – Raport Obywateli Kultury [09.12.10])

Możliwości funkcjonowania czytelniczego w sieci

Literatura w sieci

Literatura sieci

Inne aktywności czytelników

LITERATURA W SIECI

transfer książki tradycyjnej do cyfrowego medium ... w tym urządzeń mobilnych

Literatura w sieci – nośniki, urządzenia

Podstawowe nośniki tekstu, książka:

- ▶ tradycyjna
- ▶ mówiona (audiobook)
- ▶ elektroniczna (e-book)

Urządzenia do czytania

- ▶ komputer
- ▶ tablet
- ▶ laptop
- ▶ czytnik

Literatura w sieci – biblioteki cyfrowe, projekty literackie

Strony z tekstami kultury

- ▶ Biblioteki cyfrowe – FBC
- ▶ Międzynarodowa Biblioteka Cyfrowa dla Dzieci
- ▶ Project Gutenberga
- ▶ Wolne Lektury
- ▶ Otwórz Książkę
- ▶ Audiobooki ...
- ▶ Ebooki

Literatura w sieci - sieciowe czasopisma literackie

- ▶ Lampa
- ▶ Lampa i Iskra Boża
- ▶ LAMUS
- ▶ Latarnik
- ▶ Lettre Internationale – po polsku
- ▶ Lewą Nogą
- ▶ LiteRacje
- ▶ Literatura
- ▶ Dwutygodnik
- ▶ Literatura Ludowa
- ▶ Literatura na Świecie

Bibservis –
<http://bp.bialystok.edu.pl/?q=czasopisma>

Literatura w sieci - strony pisarzy w sieci

INSTYTUT KSIĄŻKI

- ▶ Indeks autorów

Wydawnictwa

- ▶ [Fabryka Słów](#)
- ▶ [Literatura](#)
- ▶ [Znak](#)

Instytut Książki –
<http://www.instytutksiazki.pl/autorzy,literatura-polska.html>

Literatura sieci

takie formy literackie, dla których Internet
jest swoistą „niszą ekologiczną”

Literatura sieci – hipertekst

Powieść hipertekstowa

- ▶ nieliniarna i niesekwencyjna organizacja danych
- ▶ tekst rozbity na poszczególne segmenty, połączone ze sobą odsyłaczami, po których czytelnik nawiguje wg własnego uznania
- ▶ czytanie staje się „podróżą” w wirtualnej przestrzeni
- ▶ Hipertekst łączy w sobie obraz i dźwięk, tworząc „hipertekstową powieść multimedialną”

[@ Niedoczytania](#)

Sławek Shuty „Blok”

POPIÓŁ ◀▶ DIAMENT

Gra tekstowa lub interaktywna opowieść

Autorzy:

Agnieszka Słodownik - refotografia, oprawa, pomysły

Michał Danielewicz - scenariusz inspirowany "Popiołem i diamentem" Jerzego Andrzejewskiego, pomysły

Michał Szota - projekt graficzny, interakcja, kod, pomysły

Napisz do nas: kontakt mała popioldiament.pl

Tekst gry dostępny jest na licencji [CC BY-NC-SA 3.0 PL](#). Muzyka: "Dark Fog" by [Kevin MacLeod](#), [CC BY](#). Na stronie korzystamy z cookies do analizy odwiedzin.

[Popiół i diament](#)

Film –

<https://www.youtube.com/watch?v=5VzeVMI6xmQ>

Literatura sieci – liberatura, wiersze maszyny

Liberatura

- ▶ książki literackie – liczy się ich fizyczny kształt, budowa czcionek, układ przestrzenny tekstu i jego objętość
- ▶ Radosław Nowakowski
 - [Koniec świata według Emeryka](#)

▶ Wiersze maszyny

- Roman Bromboszcz
 - projekt [bromboxy](#)
 - fragment wiersza [918 –578](#)
- Łukasz Podgórnii
 - projekt [klawikord](#) (2012)

Literatura sieci –powieść facebookowa

"utwór" na facebooku jest jedynie kontynuacją powieści w odcinkach i powieści interaktywnej

- ▶ Leif Peterson – [Missing](#) (01–06.2009)
- ▶ Polska – [Płomień śmierci](#) (2012)

Literatura sieci – twitteratura

- ▶ **mikropowieść** czyli **opowieść w 140 znakach**
- ▶ powieści użytkowników, oznaczone hashtagiem
 - #sixword
 - [# VSS](#)
 - #hashtagstory
 - [@VeryShortStory](#)
- ▶ skróty klasyki
 - Szekspir na [twitterze](#)

Piotr Wereśniak – [Twitter Fiction](#);
[@PiotrWeresniak](#)

Literatura sieci – fan fictions, fan fic, fanfiki, fikcje fanowskie, ff, FF

Teksty oparte na kanwie oryginalnych powieści, filmów, seriali, gier komputerowych ...

- ▶ [FanFictions](#)
- ▶ Polska [Baza Fanfiction](#)
- ▶ Forum [Literackie Mirrel](#)
- ▶ Blog [Fanfik trójmagiczny](#)

Literatura sieci – pisanie sztafetowe

wirtualne spotkania amatorów pisania czyli
zbiorowe tworzenie opowieści
przez wielu autorów

- ▶ Forum Literackie Mirriel
 - [Z mroku w ciemność, czyli tragedia](#) (2004)
 - [W alternatywnej Warszawie...czyli specjalna literacka sztafeta awangardowa](#)
 - [Różdżkofeta](#) – (regulamin)

Inne aktywności czytelników

krytyka literacka, recenzowanie, komentowanie

Czytelnicy – fora internetowe

- ▶ wirtualna wspólnota wyobrażona
- ▶ przepływ informacji dwukierunkowy
- ▶ proces porozumienia się asynchroniczny
- ▶ netykieta: konkretnie, mieścić się w temacie wątku: **nie** – **provokować**, **-obrażać**, **-atakować**
- ▶ wewnętrzna cenzura i eliminacja

Gazeta.pl [Książki](#)
[dziecięce, młodzieżowe](#)

Iwona Hardej – założycielka forum,
współtworzyła serwis „Bromba”,
od 2010 r. redaktor czasopisma
„Bluszcz”

Czytelnicy– recenzje, komentarze, rekomendacje

Portale społecznościowe o książce

- ▶ Biblionetka
- ▶ Lubimy czytać
- ▶ Na kanapie
- ▶ Park Literacki
- ▶ Weebook

Narzędzia internetowe w promocji czytelnictwa w szkole

facebook, wiki, blogi, gry

Facebook czyli jak ?

- ▶ Profil biblioteczny
 - ▶ Biblioteka [Gminnego Zespołu Szkół w Michałowie](#)
- ▶ Grupy klasowe zamknięte
- ▶ Utworzenie profilu / fanpage
 - utworu literackiego
 - przykłady: [Janko Muzykant](#) ; [Krzyżacy](#)
 - bohatera literackiego, postaci historycznych
 - przykład: [Kumpel z przeszłości](#) (Powstanie Warszawskie); [film](#)

Facebook czyli jak ?

Projekt edukacyjny,
np. „R. Kapuściński czyli
wirtualna podróż po
Czarnym Łądzie ...”

- fanklub autora,
- zabawa w reporterów
- twórczości uczniów:
własne reportaże,
dyskusje, analiza
komentarzy,
konstruowanie zagadek,
krzyżówek, rebusów

Ryszard Kapuściński
[społeczność](#)

Ryszard Kapuściński [strona fanów](#)

Facebook w edukacji

- ▶ **Pisanie felietonów, rozprawek, esejów** a może powieści?
- ▶ **Pisanie wierszy**, a może pastisze?
 - Grzegorz Uzdowski – [Nowe wiersze sławnych Polaków](#)
- ▶ **Pisarze na Facebooku**
 - [Facecje](#) – fałszywe konta internetowe, [film](#)
 - Biografie (Wikipedia) – [Adam Mickiewicz](#), [Juliusz Słowacki](#)

Wiki – propozycje działań

- ▶ Tworzenie i rozbudowa **serwisów nt. literatury**
 - Wikidot: [Lektury](#) – [Epoki](#) – [Poezja](#)
 - Wikia Polska: [Książkopedia](#)
 - Wikipedia
- ▶ **Literatura, bohaterowie literaccy, gry**
 - A. Sapkowski [Wiedźmin](#)
 - J. Rowling – [Harry Potter](#)
 - J. R. Tolkien [Śródziemie](#)

Blog czyli elektroniczny dziennik

- ▶ Prowadzenie bloga nauczycielskiego
 - [Blogowanie polonistki](#) (pomocze)
 - [Lektury wiejskiej nauczycielki](#) (recenzje)
 - [Blogi Superbelfrów](#) (Moje podróże literackie)

Blog czyli elektroniczny dziennik

- ▶ Konkurs na przedstawienie wątków z lektury
- ▶ Dyskusje czyli tzw. „gorące debaty na blogu”
- ▶ Stworzenie bloga lekturowego, z recenzjami
 - [Mały Książę](#) (Gimnazjum Gdańsk),
 - [Fajną książkę przeczytałem](#) (SP Sosnowiec)
 - [Wyzwania czytelnicze](#)

Gry komputerowe

- ▶ „Ukryjcie tę wiadomość przed dziećmi: **gry komputerowe nie ogłupiają!** (...) Na odwrót: od grania rośnie szybko wskaźnik inteligencji IQ, o 15 punktów w skali pokolenia.
- ▶ Gry – uznawane przez wielu rodziców za utrapienie i czystą stratę czasu – **uczą.**
- ▶ Rozwijają wyobraźnię i ciekawość, poprzedzają horyzonty.”

(Bendyk E., Krusiński W., Ścibor M., Gra w dwa światy, 2002)

Gry komputerowe – jak wykorzystać

Próba opracowania własnej gry

- ▶ przygotować scenariusz, np. fabuła
 - H. Sienkiewicz „Krzyżacy”: np. scena Bitwy pod Grunwaldem, wątek miłośny Zbyszka i Danuśki, tragiczna historia Juranda
- ▶ wybrać [oprogramowanie](#) i rodzaj gry
- ▶ praca zespołowa, techniczna
 - graficy, muzycy, programiści, inżynierowie dźwięku, projektanci poziomów
- ▶ Przykłady gier z tekstami lektur
 - Mount & Blade: [Ogniem i Mieczem](#)

Cyfrowe komiksy

- ▶ Programy do tworzenia komiksów
 - Tandoo
 - Storybird
 - Story Jumper
- ▶ Inspiracje w sieci
 - [Aleja komiksu](#)
 - [Centrum mangi.pl](#)
 - [Spider-man online](#)

Literatura

- ▶ G. Leszczyński, M. Zając, *Książka i młody czytelnik: zbliżenia, oddalenia, dialogi. Studia i szkice*, Warszawa 2013, s.15–16
- ▶ *Czytanie, czytelnictwo, czytelnik*, pod. red. A. Żbikowskiej – Migoń, współpraca A. Łupszak, Wrocław 2011
- ▶ *Czytelnictwo w dobie informacji cyfrowej*. Rozwój, bariery, technologie. Praca zbiorowa pod red. Mai Wojciechowskiej, Warszawa 2015
- ▶ *Media a czytelnicy*. Studia o popularyzacji czytelnictwa i uczestnictwie kulturowym młodego pokolenia. Redakcja nauk. Mariola Antczak, Alina Brzuska – Kępa, Agata Walczak – Niewiadomska, Łódź 2013

Zdjęcia

Kultura milczenia

„w której **słowo po prostu zamiera**. Dziecko skazane jest na samotność egzystencjalną, izolację, poczucie zamknięcia, przepaści wobec świata. [...] **Nie umiemy ani mówić, ani słuchać. Wychowujemy godnego nas następcę, naszego sukcesora: milczącego konsumenta** .[...] Kultura obrazkowa niszczy język słów, ale jednocześnie narzuca specyficzny sposób interpretacji samej siebie: odbioru obrazu [...].

Profesor G. Leszczyński

Dzieci analogu

Dzieci sieci i dzieci analogu **nie różni wiele**. Tak, naprawdę są to różnice powierzchowne. ...

Dzieci analogu **muszą w edukacji uwzględnić środowisko życia dzieci sieci**. Jednak nie po to, żeby się im przypodobać, nie żeby li tylko uatrakcyjnić, zabawiać i rozbawiać, lecz żeby **uczenie przebiegało w kontekście zrozumiałym i bliskim** cyfrowym tubylcom.

